

jából, történéseiből, ha maga is „elmozogta” és átvette a mozgást. És mindegyik mozdulathoz egész sereg eszmélő, értelmezési lehetőség társul. Ezáltal gazdagszik meg az emberi eszmélés tartalma, mivel az ember jobban és jobban, egyre közelebről látja nemcsak a saját tudatát, hanem a valóságot is. A külső, a testi, tapintható és markolható valóságot.” (4)

Források: (1) René Gillouin: Henri Bergson filozófiája (Budapest, 1920) — (2) Michel Barlow: Henri Bergson (Editions Universitaires, Paris, 1966) — (3) Sándor Pál: Henri Bergson filozófiája (Gondolat, 1967) — (4) A század nagy tanúi (RTV—Minerva, 1978) — (5) Szabó Ervin levelezése II. k. (Kossuth, 1978) — (6) Horváth Sándor: Örök eszmék és eszmei magvak Szent Tamásnál (Budapest, 1944) — (7) Dienes Valéria nagyrészt kéziratban levő munkái és interjúi — (8) Kecskés Pál: A bölcelet története főbb vonásaiban (Stephaneum, 1933)

(Folytatjuk)

FÁY FERENC VERSEI

Nyárutó

HEGYI BELÁNAK

*Aztán elülnek lassan a kövek...
s e nyártól-langyos késő délutánnak
pikkelyes fényén átdereng,
ahogy szirmán egy fuldokló virágnak,
felhők ringatják már a végtelent.*

*Túrd fel térdig nyomorúságodat,
és gázolj át e süppedő időnek
hínár-csendjén; ahol majd láthatod,
hogya görgetik a végleg-elmerültek
fehér arcát a csibor-csillagok.*

*Térded mellett még felbukik a nyár,
de már a csákyás-füzek mozdulása
nem éri el... Csak úszik lent, a kék
kövek között, és esték csobbanása
sodorja partra hús leheletét.*

Hazám

*Minden csak csonk, minden csak vázlat,
tört torzó, csorba részletek...
Ötvenhét éve magyarázlak
és tanullak, hogy értsenek;*

*mikor félelmem benned élem,
BENNED zuhannak rám a fák,
s úgy visszhangozlak, mint a léptem
visszhangozzák az éjszakák.*

*téged, akit sem magyarázok,
sem szesz, sem vers, sem hajdani
hazug-szavak-kendőzte lázak
nem képesek kimondani.*

*Szükségem undorába lépek,
s magamra száradva viszem
— fel-felbillenve, mint a részeg —
te-is-kerülte életem.*

*Ki vagy te, hogy a vissza-sajgó
fájdalmak kinjút rám rakod,
hogy engem zárjon minden ajtó
s figyeljen minden ablakod;*

*Ki vagy te, hogy a vissza-fájó,
szik-verte órák sebhelyén
téged fordít ki itt az ásó,
s te nyílsz ki ujjaim hegyén;*

*hol minden csonk... minden csak részlet...
beomlott sírás, tört szavak.
Ha félek. téged füttyürészlek,
hogy halljalak.*

Menekülés

VARGA MIHALYNAK

Megmozdult benned ez a nyár,
nyújtózkodik a könnyű szélben;
ásítva lábujjhegyre áll,
hogy eged lombja közt elérjen.

S felreppennek a levelek,
sikoltoznak tél-szürke varjak...
Hová lett árnyas tenyered,
hogy félelmed most eltakarjad?

Boglyák repülnek... por lebeg...
s halottak állnak össze körré,
hogy gyáva hűtlenségedet
szorítsák ellened ököllé.

Véres az arcod. — S nincs kezed,
hogy visszaüss. Csak állsz a széken
s a benned végképp megrekedt
eszélős álmok hűvösében.

Hát dőlj magadhoz! Hívd magad
— nyüszítve, bőgve, mint az állat —
mert az, aki magára maradt
az ég alatt, kinek kiálthat?

Szárítkozó

Hová akasztod rongyaid? —
hisz' kint, a szélben
virágok boldog álmai lobognak;
s neked a szélhez nincs jogod!
Neked lobogni sincs jogod!

Csak ülsz a porban
s nézed, hogy a sárga,
méh-zümmögésű fák felett
— madarak égő szárnyaira vetve —
hogy' szikkad már az ég, és hogy' ragyog,
sütkérezik az Isten.

Mért akarsz árnyékot vetni apró
örömére?

Kilúgozta már szíved az idő,
s ki fogja megfoltozni sebeit
a szavak bolyhos pamutfonalával?

Anyád halott. — És látod, nincs, aki
rongyosra súlykolt didergésedet
egy rigó fényes szárnyára terítse.

Hát, hol szárítod meg magad? —
hisz' kint a szélben,
az ágak fehér kenderkötélén
a nyár gyönyörű vásznai lobognak...
barnul az Isten... Csak neked
nem jut egy ág, ahová kiakaszd
csuromvizes nyomorúságodat.

Nyárutó

Mit keresel te itt az ősz
buckái közt? — Szél-cserzett délutánok
poros dűlőin? — Hova már
nem csapják ki a fák legelni árnyuk;
csak hanyatt esett, rémült bogarak
kapálódznak az egek tenyerében...
és méh zokog... s a tarlok törhegyű
ágyán, fehérén, alszanak a lányok;
véres a szívük, s mellük dombjain
fütyürészik az szél,
roppan egy kérge-se-rejtett
barna faág... Hát, ülj le s várj amíg
— nagy, szalmacsizmás, füledt melegükkel —
elindulnak érted a kertek.

Tücsök sír benned, és az ősz.
Toporognak, fáznak a házak,
s rájuk fröccsen a fürtelem,
ahogy el próbálsz ugrani magadtól,
hogy be ne piszkítsd magaddal ruhádat.

Mit is akarsz te itt az ősz
buckái közt? — Még-mindig-temetetlen
nyarak dűlőin? — hova már
nem csapja ki az ég legelni nyáját;
csak por pereg, ciripelget a szél,
s bogár csapódik zokogva az égnek...

Hát, ülj strása küszöbe elé,
s várj, míg üzennek érted.